

From: Arne Koitmäe <arne.koitmae@valimised.ee>
Sent: Monday, October 6, 2025 5:22 PM
To: /---/
Subject: RE: Avaldus puuduste kohta valimiste korraldamises

Tere

Vaatasime teie esitatud avalduse läbi. Selle käigus ei tuvastatud kõrvalekaldeid kehtestatud normidest.

Selgitan täiendavalt järgmist:

Vastavalt RKVS § 483 lõikele 3 loob riigi valimisteenistus avalikult elektrooniliste häälte krüpteerimiseks häälte salastamise võtme ja häälte dekrüpteerimiseks häälte avamise võtme. Riigi valimisteenistus jagab häälte avamise võtmele ligipääsu vahendid Vabariigi Valimiskomisjoni liikmete ja riigi valimisteenistuse vahel. RKVS § 487 lg 4 kohaselt peab elektroonilisel hääletamisel kasutatavate salajaste võtmete genereerimise, kasutamise ja hävitamise juures viibima infosüsteemide audiitor. Kiipkaartide turvakleebisega katmise näeb ette riigi valimisteenistuse juhi poolt 26.09.2025 korraldusega nr 12 kehtestatud „IVXV elektroonilise hääletamise käsiraamat, versioon 0.9“. Selle punkt 2.3 kohaselt säilitatakse häälte avamise võtme osakud kiipkaartidel, mis iga kasutamise järel pitseeritakse turvakleebisega. Enne kasutust kontrollib audiitor turvakleebise terviklust.

30.09.2025 toimunud proovihääletamisel juhatas riigi valimisteenistuse juhi 11.09.2025 korraldusega nr 4 moodustatud elektroonilise hääletamise rakkerühma juht Indrek Leesi sisse võtmeosakute kasutamise ning selle lõpetamisel ka suunas kasutatud võtmeosakute hoidjad tagasi turvakleebist lisama. Seega olid proovihääletamisel häälte avamisel ja lugemisel kasutatavad kiipkaardid ilma turvakleebiseta nende kasutamise ajal, mis toimus audiitorite juuresolekul, ning nende eest vastutasid nende hoidjad, kes võtmeosakute kasutamise ajal ruumist ei lahkunud. Võtmeosakute vastuvõtmisel võtavad vastuvõtjad endale vastutuse ja kohustuse, et hoiavad võtmeid selliselt, et kõrvalistel isikutel puudub neile ligipääs.

Audiitorit puudutavate tähelepanekute kohta märgin, et 30.09.2025 juhtis ja juhendas toiminguid viidatud rakkerühma juht. Audiitor toiminguid ei juhendanud ega andnud ka juhiseid ega korraldusi, küll andis ta saalisviibijatele selgitusi. Lisan, et audiitoril on erinevalt vaatlejast õigus auditi käigus esitada küsimusi ja anda auditeeritava toimingu ajal suulisi kommentaare.

Arne Koitmäe
Riigi valimisteenistuse juht
+372 631 6543
arne.koitmae@valimised.ee<<mailto:arne.koitmae@valimised.ee>>

Riigi valimisteenistus
Toompea tänav 1, Tallinn
<https://www.valimised.ee><<https://www.valimised.ee>>

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimisnädal 13. - 19. oktoober.